

Robert Vannoy , Historia ya Agano la Kale, Hotuba ya 15

Simulizi la Mafuriko (Mwa. 6-9)

E. Hadithi ya Mafuriko

1. Kiwango cha Mafuriko 2. Muda wa Mafuriko

Tunaanza mjadala wetu wa Mwanzo 6-9, hadithi ya gharika, na tulikuwa tumejadili 1. chini ya E., ambayo ni, “Kiwango cha gharika.” 2. ndipo tunapoanza, ambayo ni, “Muda wa gharika,” na maoni mafupi sana hapo. Unasoma katika sura ya 7, mstari wa 11, “Katika mwaka wa mia sita wa maisha ya Nuhu, mwezi wa pili, siku ya kumi na saba ya mwezi, siku hiyo hiyo chemchemi za vilindi vikuu zilibubujika, na madirisha ya mbinguni yakafunguliwa.” Kwa hivyo ni siku ya kumi na saba ya mwezi wa pili wa mwaka wa mia sita wa Nuhu. Katika Mwanzo 8:14, unasoma kwamba katika mwezi wa pili, siku ya ishirini na saba ya mwezi, nchi ilikauka. Kwa hivyo siku ^{ya} 27 ya mwezi wa pili wa mwaka uliofuata, dunia ilikuwa kavu vya kutosha kukaliwa tena. Kwa hivyo una mwaka mmoja pamoja na siku 10. Sasa kumekuwa na majadiliano mengi kuhusu hili ambayo sitayazungumzia kwa undani. Maswali kama, je, mwandishi alikuwa akizungumzia mwaka wa jua au mwaka wa mwezi? Ukitaka kujua idadi kamili ya siku, bila shaka tumezoea mfumo wa mwaka wa jua. Tamaduni nyingi za kale ziliendelea na mwaka wa mwezi. Hilo lingelela tofauti katika jumla ya siku. Lakini kwa vyovyote vile, ni takriban mwaka mmoja. Siku kumi zaidi ya mwaka mmoja. Kwa hivyo tena, kama tulivyojadili katika darasa lililopita, hata hivyo, hili halikuwa mafuriko ya kawaida ya kila mwaka. Hili lilikuwa jambo la ukubwa ambao haukuwa na kifani.

3. Chanzo cha Mafuriko

3. kwenye karatasi yako ni, “Chanzo cha gharika.” Nataka kutumia muda kidogo kujadili chanzo. Nadhani unaona hilo limeainishwa katika sura ya 6, mstari wa 5 hadi 8, ambapo unasoma kwamba “Mungu akaona kwamba uovu wa mwanadamu ni mkubwa duniani na kwamba kila mawazo ya mawazo ya moyo wake yalikuwa mabaya tu sikuzote. Naye akaghairi kwamba amemfanya mwanadamu duniani, akamhuzunisha moyoni mwake, Bwana akasema, ‘Nitamharibu mwanadamu niliyemuumba kutoka

duniani: mwanadamu na mnyama, na kitambaacho, na ndege wa angani, kwa maana najuta kwamba nimewafanya.” Sasa, hiyo ni kauli kali sana kuhusu uovu wa mwanadamu kuwa chanzo cha hukumu ya Mungu. Ukitafakari mstari wa Mwanzo 6:5, nadhani unaona jinsi watukufu walivyorundikana, unaweza kusema. Ukali wa uovu ulikuwa mkubwa. Uovu wa mwanadamu ulikuwa mkubwa. Ukali wa uovu ulikuwa mkubwa pamoja na ndani ya uovu. Kila mawazo ya mawazo ya moyo wake yalikuwa mabaya. Ujumishi wa uovu: ni *kila* mawazo ya moyo wake. Ujumishi wa uovu: ulikuwa uovu *tu* . Na kisha uendeleu wa uovu: siku nzima. Mfalme Yakobo anasema "daima." Kwa Kiebrania ilikuwa "siku nzima." Kwa hivyo unaona nguvu yake, ndani yake, ujumishi wake, upekee, na uendeleu. Ukiangalia katika 6:12, una maoni mengine kuhusu uovu. Ukiangalia chini mistari michache zaidi katika 6:12, "Mungu akaiangalia dunia, na tazama, ilikuwa imeharibika; kwa maana wote wenye mwili walikuwa wameiharibu njia yao duniani." Na kisha 8:21 inasema, "Sitailaani ardhi tena kwa ajili ya mwanadamu, kwa maana mawazo ya moyo wa mwanadamu ni mabaya tangu ujana wake." Kwa maneno mengine, uovu ni wa kuzaliwa nao; haujifunzi. Kitu kinachofuata kuanguka ambacho ni sifa ya mwanadamu kama mwanadamu. Ana asili ya dhambi. Yeye ni mwovu tangu ujana wake. Kwa hivyo tunapozungumzia chanzo cha mafuriko, ni uovu wa mwanadamu. Mungu alikuwa ameachilia hilo, kana kwamba halijazuiliwa, hadi wakati huu na kisha hukumu inakuja katika mfumo wa gharika.

4. Wana wa Mungu na Binti za Wanadamu - Mwanzo 6:1-4

Sasa, sura ya 6 ya Mwanzo na mistari hiyo, hasa mstari wa 5, lakini mstari wa 5 hadi 7, unaozungumzia sababu ya gharika, unatanguliwa na kifungu ambacho kimesababisha majadiliano mengi kuhusu tafsiri. Hicho ndicho unachosoma katika Vos, ambapo kuna ndoa ya wana wa Mungu na binti za wanadamu. 6:1-4. Nadhani ulicho nacho katika Mwanzo 6:1-4 ni kielelezo au mfano wa aina ya uovu ambao Bwana anazungumzia unapofikia mstari wa 5. Sasa hebu tusome 6:1-4. "Ikawa wanadamu walipoanza kuongezeka usoni pa nchi, na binti walipozaliwa kwao, wana wa Mungu waliwaona binti za wanadamu, ya kuwa ni wazuri, wakajitwalia wake wote

waliowachagua, Bwana akasema, 'Roho yangu haitashindana na mwanadamu milele, kwa maana yeye naye ni mwili, na siku zake zitakuwa miaka 120. ' Na kulikuwa na majitu duniani siku hizo. Na hivyo wana wa Mungu walipoingia kwa binti za wanadamu, wakazaa nao watoto, hao wakawa watu hodari, wazee wenye sifa." Sasa, bila shaka, swali ni, ni nini kinachoelezwa hapa? Uovu au dhambi ilikuwa nini katika uhusiano huu kati ya wana wa Mungu na binti za wanadamu?

a. Mbinu ya Hadithi Kumekuwa na mitazamo kadhaa ambayo imeendelezwa. Wa kwanza ni wazo la hadithi, ambalo ni sifa ya wasomi wakosoaji ambao hudhani kwamba hasa kitabu cha Mwanzo kina nyenzo nyingi za hadithi za hadithi zilizojumuishwa kutoka kwa nyenzo zisizo za kibiblia. Wazo ni kwamba viumbe vya kimungu vilivutiwa na uzuri wa wanawake wa kidunia, vikafunga ndoa nao, na kisha vikatokeza jamii ya mashujaa wakubwa wa kale, watu wenye nguvu na uwezo mkubwa. Wazo ni kwamba hili si jambo lililotokea kweli, ni aina tu ya hadithi za kizushi. Nadhani mtazamo wetu wa Agano la Kale haujumishi hilo kama uelewa unaowezekana wa kinachoendelea.

b. Mtazamo wa Malaika

Mtazamo wa pili ni wa kawaida zaidi, hasa katika kanisa la kwanza, na haujatupiliwa mbali kabisa leo na hilo ni wazo kwamba wana wa Mungu ni marejeleo ya malaika, viumbe vya kiroho, na kwamba waliingia katika uhusiano wa kimwili na wanawake. Wazao wa muungano huu walikuwa wanaume hodari, Wanefili ambao wameelezwa katika mstari wa 4. Sasa, siamini kwamba huu ndio mtazamo bora zaidi, na inaonekana kwangu kwamba kuna pingamizi ambazo ni nzito. La kwanza ni, katika mstari wa 3, adhabu ni kwa wanaume, si malaika. Kwa maneno mengine, ikiwa ni malaika ambao walikuwa wakiukaji wa nafasi zao sahihi na waliingia katika uhusiano huu na wanawake, ungetarajia hukumu iwe juu ya malaika, si juu ya wanaume. Ilhali unasoma katika mstari wa 3, Bwana anasema, "Roho yangu haitashindana na mwanadamu siku zote, na siku zake zimehesabiwa, itakuwa miaka 120 tu kabla ya gharika," na hukumu inakuja juu *yao* . Pili, malaika hawatajwi hapa katika muktadha wa

karibu au hata katika muktadha mpana zaidi. Unajiuliza ungepataje marejeleo haya ghafla kwa malaika ikiwa ndivyo ilivyokusudiwa kuwa. Tatu, na mimi huchukua hii kutoka kwa William Henry Green. William Henry Green alikuwa profesa wa Agano la Kale katika seminari ya Princeton mwanzoni mwa karne ya ishirini. Nadhani nilimtaja mapema. Yeye ndiye aliyeingiliana na Wellhausen katika siku ambazo nadharia za Wellhausen zilizingatiwa kwa mara ya kwanza kuwa za kina na kufuatwa. Na yeye ni msomi bora. Lakini anasema, "Wazo la malaika kuweza kuingia katika uhusiano wa kimapenzi ni geni kabisa kwa mawazo ya Kiebrania" na anahisi kwamba hakuna msingi katika Maandiko kuthibitisha kwamba hili ni jambo ambalo hata linaonekana kuwa linawezekana. Kisha anabainisha kauli ya Yesu kwamba mbinguni sisi ni kama malaika, hatuoi wala hatuolewi. Malaika hawaonekani kuwa viumbe vya ngono kutokana na Maandiko yanavyosema. Kwa hivyo sina uhakika kama huu ni mtazamo unaostahili kuzingatiwa kwa uzito. Wale ambao wamechukua mtazamo huu kwa kawaida huvutia Yuda, mstari wa 6, Na unasoma hapo, katika Yuda 6, "Malaika ambao hawakuilinda hali yao ya kwanza, bali wakayaacha makao yao wenyewe, amewaweka katika vifungo vya milele chini ya giza hadi hukumu ya siku ile kuu." Wazo ni kwamba Yuda 6 inahusiana na kifungu hiki na marejeleo katika Yuda 6 kwa malaika wakiacha makao yao wenyewe ni malaika wakiondoka mbinguni kuja duniani kuingia katika uhusiano huu. Sina uhakika sana katika muktadha wa Yuda 6 kwamba kuondoka kwa hali yao ya kwanza na makao yao wenyewe kunapaswa kueleweka kama kitu cha anga. Nadhani ni wazo zaidi kwamba hilo ndilo eneo la utendaji wao ambalo Bwana alikuwa amewapa. Sina uhakika kwamba hilo ni jambo la kueleweka kama anga, lakini ni eneo la nguvu ya utendaji waliopewa, na walichagua kutoka nje na zaidi ya hapo, Shetani alipoasi na wengine wakaandamana naye. Kwa hivyo sina uhakika sana kwamba kifungu cha Yuda 6 kinahusiana na kifungu hiki, lakini kwa kawaida hilo ndilo andiko linalopendekezwa ili kuunga mkono mtazamo huu wa malaika.

c. Mtazamo wa Wasethi

Mtazamo wa tatu, ambao labda ndio mtazamo wa kawaida unaokutana nao leo, ni ule ambao Vos aliutetea, na mingine pia, na kwamba, wana wa Mungu na binti za wanadamu ni sawa na ukoo wa Wasethi na Wakaini. Na mistari hiyo miwili imetofautishwa kabla ya hii katika Mwanzo. Tuliangalia hilo katika saa yetu ya mwisho ya darasa. Ukoo wa Wakaini unaojulikana kwa ubaya na uovu; ukoo wa Wasethi, kwa uchamungu. Kwa hivyo, dhambi ni ndoa mchanganyiko kati ya watauwa na wasio watauwa. Kwa hivyo wazo ni kwamba ukoo wa Wasethi hauwezi kuhifadhi utambulisho wake kama ukoo huu wa watauwa, isipokuwa nyumba ya Nuhu, kulikuwa na ubaguzi, lakini kwa ujumla umefagiliwa pamoja na watu wasio watauwa. Jambo la kuvutia ni kwamba, kadri mistari hiyo miwili inavyochanganywa, mpango huo unatoka kwa ukoo unaomcha Mungu, kwa sababu ni wana wa Mungu, ukoo wa Wasethi, ambao, inasema, "walipowaona binti za wanadamu, walikuwa wazuri [hiyo ni ukoo wa Wakaini] walijitwalia wake wao wote waliowachagua." Kwa hivyo mpango huo unatoka kwa ukoo wa kumcha Mungu, wanapona mvuto wa mwanamke wa Kaini.

Sasa, nadhani kuna matatizo fulani katika mtazamo huu pia. Nadhani tatizo kubwa la awali ni kwamba linalazimisha neno la Kiebrania, kwa wale ambao mmetumia Kiebrania, *ha'adam*, ambalo ni neno la wanadamu. Linalazimisha *ha'adam*, au wanadamu, kueleweka kwa maana mbili tofauti katika mstari wa 1 na mstari wa 2. Unaona, unasoma katika mstari wa 1, "Ikawa wakati wanadamu, *ha'adam*, walianza kuongezeka usoni mwa dunia, na binti wakazaliwa kwao." Naam, wanaume hapo, inaonekana wazi kabisa, wanarejelea wanadamu kwa ujumla, kama mwanadamu alivyoanza kuongezeka. Unapokuja kwenye mstari wa 2, unasoma, "Wana wa Mungu waliwaona binti za *ha'adam*, binti za wanadamu." Na hapo, unalazimika kusema, chini ya mtazamo huu, kwamba *ha'adam* inamaanisha ukoo wa Kaini haswa. Darasa moja tu ndani ya wanadamu. Hiyo ina maana kwamba lazima umchukue *ha'adam* kwa maana mbili tofauti, katika mistari miwili inayofuata. Nadhani unaweza kuhoji kama kuna uhalali wa kufanya hivyo katika mtiririko wa kauli hizo. Inaonekana kuna uwezekano mkubwa zaidi kwamba kinachosemwa ni, "Ikawa kwamba wanaume walipoanza kuongezeka, wanaume kwa ujumla, wana wa Mungu waliwaona binti za wanadamu kwa

ujumla. Walikuwa wazuri na wakajitwalia wake zao wote waliowachagua.” Inaonekana kwamba mabinti wa mistari yote miwili wanafanana. Wanaume ni sawa. Unaona una binti waliotajwa katika 6:1, “Ikawa wanadamu walipoanza kuongezeka usoni pa nchi, binti walizaliwa kwao.” Wanaume waliongezeka, binti walizaliwa kwao. “Wana wa Mungu waliwaona binti za wanadamu.” Je, wao si mabinti wale wale? Kwa hivyo hilo ni tatizo, nadhani, kwa mtazamo huu.

Swali la pili linaloweza kuulizwa kwa tafsiri hii ni kwa nini uzao wa ndoa hizi, yaani ndoa mchanganyiko kati ya ukoo wa kimungu na usiomcha Mungu, kwa nini uzao huo uwe *Wanefili* na *Wagibori*. Hizo ni tafsiri za Kiebrania kwa majitu katika mistari wa 4. Kulikuwa na majitu, hayo ni *Wanefili* katika Kiebrania. Na kisha sehemu ya mwisho ya mistari, “Wakawazalia watoto; hao wakawa watu hodari,” huyo ni *Wagibori*, ambao wote walikuwa watu mashuhuri, au wanaume wa jina, kwa kweli zaidi “watu wa jina.” Kwa nini uzao wa ndoa mchanganyiko uwe watu wa aina hii? Nitarudi kujadili maneno haya kwa undani zaidi tunapoangalia mtazamo wetu wa nne. Na huo ndio mtazamo wa ufalme wa kimungu.

d. Mtazamo wa Ufalme

Kuna makala mbili hapo ambazo pia ziko kwenye orodha yako ya vitabu. Kwenye orodha yako ya vitabu, ukurasa wa 10, karibu theluthi mbili ya njia iliyofuata, tuna makala ya Kline katika *Jarida la Theolojia la Westminster*: “Ufalme wa Kimungu katika Mwanzo 6:1-4” na LeRoy Burney, “Utafiti wa Kitafsili wa Mwanzo 6:1-4” katika *Jarida la Jumuiya ya Theolojia ya Kiinjili* mnamo 1970. Dhana ya msingi ya mtazamo huu ni kwamba wana wa Mungu hutafsiriwa vyema “wana wa miungu.” *Elohim* ni wingi, inaweza kutafsiriwa kuwa umoja au wingi, kulingana na kama unaichukulia kama marejeleo ya Mungu wa Israeli au miungu ya Kiebrania. Imetafsiriwa vyema “wana wa miungu” na kufasiriwa kuhusiana na wazo la kale la Mashariki ya Karibu la ufalme wa kimungu. Kwa hivyo kinachoweza kutajwa hapa ni wafalme wa kabla ya gharika. Wana wa miungu walikuwa wanadamu ambao walikuwa wafalme, lakini wametajwa hapa kama wana wa miungu. Binti za wanadamu wangukuwa binti za watu kwa ujumla na

dhambi ni mitala.

Sasa hebu tuangalie hilo kama nadharia ya msingi. Katika makala ya Burney, ukurasa wa 47, anajadili desturi iliyoenea ya kuwaita wafalme kama wana wa miungu mbalimbali. Na alisema kwamba huko Misri mfalme aliitwa mwana wa Re, mungu wa jua. Mfalme wa Sumero - Acadia alichukuliwa kuwa mzao wa mungu wa kike na mmoja wa miungu, na mmoja alitajwa kwa ukali kwa mfalme kama mwana wa miungu. Mfalme wa Mhiti aliitwa mwana wa mungu wa hali ya hewa. Cheo cha mama yake kilikuwa "mama wa mungu." Katika Semiti ya kaskazini-magharibi kwa kawaida, mfalme aliitwa moja kwa moja, "mwana wa mungu." Mungu aliitwa baba wa mfalme. Maandishi hayo yanarejelea miungu kama baba wa mfalme na yanasema mfalme ni mwana wa Baali au mwana wa mungu. Kwa hivyo, kwa msingi wa matumizi ya Kisemiti, neno *bene ha'elohim*, wana wa mungu, au wana wa miungu, kuna uwezekano mkubwa linarejelea watawala wa nasaba, kwa msingi wa ushahidi kutoka kwa mila za kale za Mashariki ya Karibu kwa ujumla. Binti za wanadamu wangukuwa binti tu kwa ujumla. Dhambi ilikuwa ndoa ya wake wengi.

Unaona katika mstari wa 2, "Wana wa Mungu waliona binti za wanadamu kuwa wazuri. Walichukua wake zao kwa wote waliowachagua." Walichukua wake zao kwa wote waliowachagua. Na swali hapo ni jinsi gani unaelewa kihusishi "cha"? Katika Kiebrania, kihusishi, wale ambao wamekuwa na Kiebrania, ni *min*. "Walichukua wake kwa wote waliowachagua," *min*, iliyotafsiriwa hapa "cha." Sasa, tafsiri ya kawaida ni kuchukua *min hiyo*, au "cha" kama sehemu. Walichukua chochote walichochagua, kwa maneno mengine, bila kujali hali ya kiroho au kitu chochote cha aina hiyo. Walichukua chochote walichochagua. Hilo lingekuwa wazo la mtazamo uliopita, mtazamo mchanganyiko wa ndoa. Uelewa wa *min* au "cha" katika mtazamo huu wa ufalme wa kimungu ni kwamba ni maelezo, hata wote waliochagua. Walichukua wake kwa maana—hata wote waliochagua—walichukua wake wengi walivyotaka. Sio wazo la sehemu, lakini ni wazo la maelezo, "wengi waliochagua."

Sasa, kimazingira hilo lina msingi fulani kwa sababu unarudi kwenye Mwanzo 4:23, "Lameki akawaambia wake zake," wingi. Tunajua kwamba Lameki alikuwa na

wake zaidi ya mmoja. Pia, una katika 6:1, “Ikawa watu walipoanza kuongezeka au kuongezeka usoni mwa dunia.” Labda ndoa hii ya wake wengi ilihusishwa na kuongezeka kwa idadi ya watu. Hilo ni jambo la mbali zaidi. Lakini kisha kwenda mbali kidogo, ikiwa hii ndiyo maelezo ya dhambi ilikuwa nini, ndoa ya wake wengi, basi suala lilikuwa, wafalme wa Mungu wakichukua wake wengi kadiri walivyotaka. Pia una maelezo ya matumizi ya maneno haya katika mstari wa 4, “Wanefili, Wagibori, wanaume wa jina, wazao wa muungano huu walikuwa hawa watu hodari.” Walikuwa hawa wakuu katika nyumba hizi za wafalme hawa waliokuwa na mamlaka na walitambuliwa hivyo. Neno *Wanefili* ambalo limetafsiriwa “majitu” ni neno gumu sana kutafsiri. Asili yake inabishaniwa. Ukiangalia neno hilo katika *Kitabu cha Maneno cha Theolojia cha Agano la Kale* — sijui kama unafahamu juzuu hizi mbili — zilizohaririwa na RK Harrison na Bruce Waltke, ambacho kinaorodhesha maneno ya Kiebrania, na kisha kinatoa makala zinazojadili maana na matumizi. Sasa, tazama ni neno ambalo ni gumu sana kuhusu kubainisha maana yake. Labda kimo kikubwa ni sehemu ya duara la maana, lakini inaonekana kwamba maana kubwa zaidi ni kwamba labda ni wazo hili la mtu wa aina ya shujaa. Ni vigumu kulielewa. Ndiyo maana NIV hata haitafsiri. Sawa, hilo ndilo wazo la msingi la uelewa huu wa ufalme wa kimungu wa kile kilichokuwa kikitokea katika Mwanzo 6:1-4 na dhambi ilikuwa nini.

Sababu ya Vurugu

Kwa hivyo sasa mtazamo wa hadithi, siuoni kama unaowezekana, lakini kati ya hizo tatu zingine, una wazo kwamba dhambi ni, tendo la ndoa kati ya malaika na wanawake, au ni ndoa mchanganyiko kati ya watu wacha Mungu na wasiomcha Mungu, au ni uhusiano huu wa wake wengi wa hawa wanaoitwa wafalme wa kimungu—viongozi hawa wa majimbo haya ya miji ndio wanaozalisha kundi hili la wapiganaji wenye jeuri la wakuu ambao wamewatisha watu wanaowazunguka. Soma mistari ya 12 na 13, “Mungu akaiangalia dunia, tazama, imeharibika; maana wote wenye mwili walikuwa wameiharibu njia yao duniani. Mungu akamwambia Nuhu, ‘Mwisho wa wote wenye mwili umekuja mbele zangu; maana dunia imejaa dhuluma kupitia wao.’” Hapo

unarejelea vurugu: “Dunia imejaa dhuluma.” Vurugu hiyo inahusiana na hawa *Wanefili* , *Wagibori* , wanaume wa jina hilo, labda. Sasa maandishi haya ni maandishi magumu. Nadhani ni vigumu sana kuwa na msimamo mkali na kusema kuna moja tu kati ya uelewa huu unaowezekana ambao ndio sahihi. Na nadhani nimejaribu kukupa wazo la msingi la hao watatu, na sitasukuma moja au nyingine. Mwelekeo wangu mwenyewe ni kuelekea ule wa mwisho, mtazamo wa ufalme wa kimungu. Ni wazi kuna mifano katika Maandiko ambapo malaika huchukua umbo la wanadamu. Hiyo ni kweli. Lakini basi ni hatua kubwa inayofuata kusema kwamba walikuwa na uwezo au nia ya mahusiano ya kimapenzi na wanawake wa kibinadamu. Huu ungekuwa mfano pekee wa hilo katika Maandiko, ikiwa ni hivyo. Inawezekana. Singekataa na kusema haiwezekani.

5. Historia ya Gharika

Sawa, tuendeleo kwenye wakati wa gharika. Sitasema mengi kuhusu hilo. Hiyo ni nambari 4. Tumejadili hilo hapo awali, na nimelisema mara kadhaa, njia pekee unayoweza kubaini wakati wa gharika ni kwa kutumia nasaba. Kwa kweli ungelazimika kutumia nasaba, sio Mwanzo 5, lakini ungelazimika kuanza na nasaba katika Mwanzo 11 kwa sababu sababu ni kwamba unatakiwa kufanya kazi kutoka kwa nukta zisizobadilika kwa mpangilio ambazo unaanza nazo katika kipindi cha ufalme wa Israeli. Unapaswa kufanya kazi kutoka wakati wa kutoka, na kutoka kutoka kurudi kwa mababu, jambo ambalo unaweza kufanya kwa ukali. Na kisha unaona ungelazimika kuchukua Mwanzo 11 kutoka kwa Abramu hadi Nuhu na kutumia nasaba ya Mwanzo 11 na kusema, hapa gharika ilikuwa katika tarehe fulani na fulani. Tulijadili hilo hapo awali, kwamba haliwezi kufanyika. Kwa kweli ukiongeza takwimu hizo, una miaka 292 pekee kati ya gharika na Ibrahimu, na kuna mengi ambayo yalipaswa kutokea, na kuna data nyingi za kihistoria tunazojua ambazo haziendani na hapo, lakini tumebaki na hitimisho kwamba lazima kuwe na mapengo, ambayo ni sifa ya nasaba za kibiblia kwa ujumla, kwa hivyo hakuna njia ya kurekebisha tarehe hiyo.

Sawa. 5. Ni, “Uhalisia wa gharika.” Ninachotaka kuzungumzia hapa ni swali zima la asili na tabia ya hadithi ya gharika ya kibiblia. Sidhani kama tunaweza kuhoji kwamba

simulizi ya kibiblia imekusudiwa kueleweka kama inatuambia kuhusu jambo lililotokea kweli: tukio la kihistoria. Kwingineko katika Maandiko gharika inarejelewa kwa maana ya kitu kilichotokea. Mathayo 24:37 inasema, “Lakini kama ilivyokuwa siku za Nuhu, ndivyo kutakavyokuwa kuja kwake Mwana wa Adamu. Kwa maana kama vile siku zile zilizokuwa kabla ya gharika, wakila, wakinywa, wakioa, wakiolewa, hata siku ile Nuhu alipoingia ndani ya safina, wasijue hata gharika ikaja ikawachukua wote, ndivyo kutakavyokuwa kuja kwake Mwana wa Adamu.” Ulinganisho au ulinganisho huo hakika unadhania kwamba gharika ilikuwa kitu kilichotokea kweli. Katika Waebrania 11:7, unasoma, “Kwa imani Nuhu, akiisha kuonywa na Mungu kuhusu mambo yasiyoonekana bado, alitawala kwa hofu, akaunda safina apate kuokoa nyumba yake.” Kisha katika 2 Petro 2, unasoma kwamba “Mungu hakuuacha ulimwengu wa kale, bali alimwoko Nuhu, mtu wa nane, mhubiri wa haki, akileta gharika juu ya ulimwengu wa wasiomcha Mungu.” Sura ya 3 ya 2 Petro, tena una dokezo, “Kwa hiyo ulimwengu ule uliokuwa ukifurika maji wakati huo, uliangamia.” Kwa hivyo inaonekana wazi kwamba Biblia inawakilisha hili kama jambo lililotokea kweli.

Hadithi za Mafuriko ya Babiloni. Kinyume na historia yake, watu wengi wametumia hadithi zinazohusiana miongoni mwa watu wengine, hasa Wababeli, na kwa sababu ya kufanana kati ya hadithi ya Biblia na hadithi zisizo za Biblia, hitimisho limetolewa kwamba hadithi ya Biblia ni toleo lililorekebisha la hadithi ya Babiloni. Nina hakika unakumbuka kauli ya Finegan kuhusu hilo, kwenye ukurasa wa 36. Finegan anasema, baada ya kujadili hadithi ya mafuriko ya Babiloni, “Hivi ndivyo hadithi ya mafuriko ya kale ya Babiloni, ambayo ilisafishwa kutokana na mambo yake ya ushirikina, na ikaendelea kuishi miongoni mwa Waisraeli. Vyanzo hivyo viwili sasa vimeunganishwa pamoja katika hadithi moja ya kusisimua katika Mwanzo 6:5 hadi 9:17.” Na anasema kwa hakika kwamba hadithi ya kibiblia ni marekebisho ya hadithi ya Babeli. Hadithi ya Babeli inasemekana ilitokana na mafuriko makubwa ya mto, ambayo yalipambwa na kukumbukwa kwa njia tunayoipata sasa. Kwa hivyo ukiwa na mtazamo huo hakika unahatarisha uhalisia wa hadithi ya kibiblia.

Sasa, jambo la kushangaza ni kwamba, unapolinganisha hadithi za mafuriko za kibiblia na za Babeli, jambo la kushangaza ni kwamba kuna kufanana kwingi. Kwa kweli, mifupa, unaweza kusema, kati ya hadithi hizo mbili inafanana sana. Sasa nimejaribu kuelezea hilo kwa hoja hizi nane. Katika hadithi ya kibiblia na ya Babeli, una mafuriko makubwa yanayotokea na kuchukua karibu maisha yote ya wanadamu. Kwa hivyo kwanza ni, "Mafuriko makubwa huchukua karibu maisha yote ya wanadamu." Pili, watu wachache wameokolewa, pamoja na wanyama wengine, kupitia meli. Unapata hilo katika hadithi ya kibiblia na pia unalipata katika hadithi ya Babeli. Tatu, watu katika hadithi ya kibiblia na hadithi ya Babeli wamefanywa wajue mapema kwa ufunuo wa kimungu wa hatari itakayokuja. Nne, maagizo ya kimungu yalikuwa kujenga safina au mashua. Tano, safina au meli hii ilikuwa na hadithi kadhaa, katika masimulizi yote mawili. Sita, meli ilitua juu ya mlima mwishoni mwa mafuriko. Saba, watu waliokuwa ndani ya meli waligundua hali ya nje kwa kuwaachilia ndege kadhaa. Hiyo ni njia ya kushangaza ya kubaini hilo, lakini inafanywa katika masimulizi yote mawili. Kisha ya nane, watu walimtolea Mungu dhabihu baada ya kuachiliwa kutoka kwenye meli. Kwa hivyo ukichukua vipengele hivyo, ambavyo ni vipengele vya msingi vya hadithi, unapata vipengele hivyo vya msingi katika masimulizi yote mawili. Sasa kuna tofauti. Una kufanana katika muundo, lakini tofauti nyingi kwa undani. Nitaelezea hilo katika dakika chache, lakini sio tu kwamba una muundo sawa wa tofauti na maelezo, lakini pia una matoleo mbalimbali ya hadithi za mafuriko za Mesopotamia.

Una toleo la Kisamaria, ambapo shujaa ambaye angelingana na Nuhu katika hadithi ya kibiblia ni mtu anayeitwa Ziusudra. Una hadithi ya Gilgamesh, ambayo Finegan anaizungumzia kwa undani, ambapo shujaa anayelingana na Nuhu ni Utnapishtim. Na kisha kuna toleo jingine la hadithi ya aina ya Wababiloni wa Acadia, inayoitwa hadithi ya Atrahasis ambapo Atrahasis ndiye shujaa wa hadithi hiyo. Kwa hivyo kuna matoleo kadhaa ya hadithi ya mafuriko ya Mesopotamia. Kimsingi, zote zina muundo sawa, ingawa muundo huu ambao nimerudia hapa umechukuliwa kutoka kwa hadithi ya Gilgamesh kimsingi. Lazima tuhitimisha kuwa lazima kuwe na aina fulani ya uhusiano, ikiwa una aina hiyo ya muundo, ambao uko karibu sana katika nyenzo za

kibiblia na nje ya kibiblia, lazima kuwe na aina fulani ya uhusiano.

Tofauti kati ya Hadithi za Mafuriko ya Kibiblia na ya Kibabeli Kabla ya kuangalia swali hilo, hata hivyo, wacha nikupe wazo la jinsi nilivyosema una uhusiano sawa wa kimuundo lakini tofauti kwa undani—kitu kimoja kimetajwa tu, mchemraba katika hadithi ya Gilgamesh, ambayo haiko katika hadithi ya kibiblia. Lakini wacha nikupe mifano ya kufanana na tofauti. Tuanze na hilo—tuanze na safina. Kufanana ni kwamba shujaa wa hadithi zote mbili anaambiwa ajenge meli kubwa, ambayo angeokolewa. Masimulizi yote mawili yanatoa maelezo ya ukubwa na ujenzi, ikiwa ni pamoja na matumizi ya nyenzo za bituminous ili kuifanya isiingie maji. Zote mbili zinazungumzia hilo. Lakini basi, kuhusu tofauti zinazohusika, katika hadithi ya Gilgamesh, Utnapishtim alisema aliipa mashua yake sita. Kisha akagawanya nafasi ya sakafu katika sehemu tisa. Pia ilitolewa mlango na angalau dirisha moja. Sasa ukilinganisha hilo na hadithi ya kibiblia, safina ya Nuhu ilikuwa na ghorofa tatu. Unaona hilo katika Mwanzo 6:16, ambapo unasoma, “Utakapoitengeneza safina, kwa mkono mmoja utaimaliza juu, na mlango wa safina utauweka ndani yake, na ghorofa ya chini ya pili na ya tatu utaitengeneza.” Kwa hivyo una ghorofa sita katika moja, na una ghorofa tatu katika nyingine.

Ukiangalia vipimo, Mwanzo 6:15 inasema safina ilikuwa na urefu wa dhira 300, upana wa dhira 50, kimo cha dhira 30 - urefu wa 300, upana wa dhira 50, kimo cha dhira 30. Hiyo ni Mwanzo 6:15. Ikiwa dhira inalingana na umbali kutoka ncha ya kidole cha kati hadi kwenye kiwiko, ni kama inchi 18, ambayo kwa ujumla ndiyo njia inayohesabiwa, safina ilikuwa na urefu wa dhira 450, upana wa dhira 75, kimo cha dhira 45. Ni mashua ya ukubwa mzuri, ambayo ni ndefu kuliko uwanja wa mpira wa miguu. Upana wa dhira 75, kimo cha dhira 45. Uhamisho wa tani 43,000. Inashangaza kwamba ujenzi wa meli za kisasa unafuata uwiano sawa na urefu, upana na urefu unaopatikana ndani ya safina. Lakini unalinganisha vipimo hivyo na meli ya Utnapishtim katika Epic ya Gilgamesh. Mashua yake ilikuwa mchemraba halisi, kama ilivyotajwa hapa, ikiwa na urefu wa dhira 120 upande mmoja. Katika simulizi ya Barosis kuhusu

mafuriko ya Mesopotamia, meli yake ilikuwa na urefu wa futi 3,000 na upana wa futi 1200. Kwa hivyo hapo unaingia katika aina hizi za nambari za angani. Lakini hoja yangu ni kwamba, una kufanana kwa kushangaza, na hapa anaambiwa ajenge mashua hii, lakini kisha kufanana huko kuna tofauti nyingi. Kuna tofauti nyingi kwa undani. Kila nukta unayopitia hapa, utapata aina hiyo hiyo ya kitu. Inaonyesha kufanana, lakini vipengele vingi vyake kwa undani vinatofautiana.

Naona nimepita muda. Nitakupa mifano michache zaidi ya hilo mwanzoni mwa saa ijayo, kisha tutajadili, tunafanya nini na kufanana huko? Tunawezaje kuelezea kufanana huko?

Unukuzi na Kristen Beebe
Imehaririwa vibaya na Ted Hildebrandt
Hariri ya mwisho na Rachel Ashley
Imesimuliwa upya na